

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

Kyiv National Linguistic University

Faculty of German Philology and Translation

Department of theory and practice of translation from

English language

Submitted to the department _____
(date, signature of the secretary of the department)

Reviewing _____

_____
(the number of points, "before defense" ("for revision")),
date, signature of coursework supervisor)

Protection _____

(number of points, date, teacher's signature)

Final assessment _____

_____
(number of points, evaluation according to the 4-point system,
date, teacher's signature)

TERM PAPER

IN TRANSLATION

Peculiarities of translating metaphors into Ukrainian in contemporary English-
language fiction (based on historical novels)

Myronchuk Anastasia

group MLa 05-21

Research supervisor _____

(signature)

candidate of philological sciences, associate professor

Kateryna PODSIEVAK

Kyiv – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Факультет германської філології і перекладу
Кафедра теорії і практики перекладу з
англійської мови

Представлено на кафедрі _____
(дата, підпис секретаря кафедри)

Рецензування _____

(кількість балів, «до захисту» («на доопрацювання»),
дата, підпис керівника курсової роботи)

Захист _____

(кількість балів, дата, підпис викладача)

Підсумкова оцінка _____

(кількість балів, оцінка за 4-х бальною системою,
дата, підпис викладача)

КУРСОВА РОБОТА З ПЕРЕКЛАДУ

**Особливості перекладу метафор українською мовою в сучасній
англомовній художній літературі (на матеріалі історичних романів)**

Мирончук Анастасії
студентки групи Мла 05-21

Керівник курсової роботи _____
(підпис)

кандидат філологічних наук, доцент
Катерина ПОДСЄВАК

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТАФОР В ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ.....	6
1.1 Підходи до вивчення метофори в лінгвістиці	6
1.2 Труднощі перекладу метафор.....	10
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОР УКРАЇНСЬКОЮ В ІСТОРИЧНИХ АНГЛОМОВНИХ РОМАНАХ.....	17
2.1. Лексичні трансформації.....	17
2.2. Граматичні трансформації.....	27
2.3. Лексико - граматичні трансформації.....	29
ВИСНОВКИ	31
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	33
ДОДАТОК	35
РЕЗЮМЕ.....	38

ВСТУП

Актуальність дослідження зумовлена популярністю історичних романів в українському перекладі. Метафори є важливими елементами мови, що створюють значні труднощі при перекладі, особливо у складній сфері художніх текстів, де вони слугують для створення образів, атмосфери та авторського задуму. Історичні романи, які поєднують вигадку із зображенням минулих епох, створюють додаткові труднощі при перекладі метафор, оскільки вони повинні не лише зберігати сенс, але й враховувати культурний та історичний контекст. Відповідно, дослідження зосереджується на перекладі метафор в історичних романах, наголошуючи на їхньому відображенні та адаптації до культурних нюансів та історичного контексту.

Об'єкт дослідження – метафори в англomовному романі.

Предмет дослідження – способи перекладу українською мовою метафори в сучасному англomовному романі.

Мета дослідження – визначити особливості перекладу українською мовою метафор у сучасній англomовній художній літературі.

Завдання:

- Проаналізувати теоретичні засади перекладу метафор, зосередившись на історичному контексті та культурних нюансах.

- Дослідити труднощі, що виникають при перекладі історичних метафор.

- Провести порівняльний аналіз перекладу метафор у вибраних історичних романах.

- Дослідити вплив стилю та інтерпретації перекладача на результати перекладу.

Методи дослідження: загальнонаукові методи аналізу та синтезу для огляду літератури з лінгвістики і теорії перекладу; контент-аналіз англomовного історичного роману; метод суцільної вибірки для відбору матеріалу дослідження, перекладацький аналіз при перекладі метафор.

Матеріал дослідження: 50 фрагментів англomовного художнього дискурсу та їх переклад українською мовою.

Практична і теоретична цінність: результати дослідження сприяють розширенню теоретичних засад перекладу метафори в історичному контексті, а також допомагають практично оцінити вплив стилю перекладача та інтерпретації на результати перекладу, і відповідно, покращити рекомендації щодо перекладу метафор в історичних текстах.

Структура курсової роботи: вступ, два розділи, висновки, список використаної літератури, додаток, резюме.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ МЕТАФОР В ЛІНГВІСТИЦІ ТА ПЕРЕКЛАДОЗНАВСТВІ

1.1 Підходи до вивчення метафори в лінгвістиці

Метафора – це образний вислів або вираз, який вживається в переносному значенні і який ґрунтується на неявному порівнянні одного об'єкта з іншим на основі спільної характеристики.

Метафора зазвичай описується як прихована паралель, яка розкриває суттєвий аспект об'єкта, прирівнюючи його назву до іншого. Вона також означає зв'язок між контекстуальним значенням і предметно-логічним значенням двох понять, заснований на схожості їхніх якостей. Таким чином, одним із способів образного відображення дійсності є метафора.

Важко переоцінити значення цього стилістичного елемента в художній комунікації. Метафору часто вважають лише одним із художніх засобів правдивого відображення дійсності. Однак, це поняття точності досить відносно. «Для створення метафор не існує інструкцій, немає довідників для визначення того, що вона означає або про що повідомляє» [1, с. 45].

Метафору можна ідентифікувати лише тоді, коли вона містить художній аспект. Вона за своєю суттю вказує на рівень художніх здібностей. Метафори не можуть існувати без мистецтва, так само як жарти не можуть існувати без комедії. Навіть якщо деякі метафори є образливими, в них все одно присутній артистизм, навіть якщо його слід було донести чіткіше або взагалі не варто було розкривати.

А.П. Чудінов визначає метафору, як «основну ментальну операцію, яка об'єднує дві понятійні сфери і створює можливість використовувати потенції структурування сфери-джерела за допомогою нової сфери» [2, с. 7].

Для дослідження метафор вчені використовують різні методи, такі як 4]:

- *Експерименти*: Дослідники проводять експерименти, щоб вивчити, як люди обробляють та розуміють метафори. Це може включати завдання на категоризацію, прийняття рішень, пам'ять, уяву та інші когнітивні функції. [5].
- *Аналіз мовних даних*: Дослідники аналізують тексти з різних жанрів (художня література, наукові статті, політичні промови тощо), щоб вивчити, як використовуються метафори в різних контекстах.
- *Опитування та інтерв'ю*: Дослідники опитують та інтерв'юють людей, щоб зрозуміти, як вони сприймають та використовують метафори в повсякденному житті.
- *Нейровізуалізація*: Дослідники використовують методи нейровізуалізації, такі як магнітно-резонансна томографія (МРТ) та електроенцефалографія (ЕЕГ), щоб вивчити, які ділянки мозку задіяні в метафоричному мисленні.

Дослідження метафор - це міждисциплінарна область, яка поєднує в собі лінгвістику, психологію, когнітивну науку, нейролінгвістику, антропологію та інші галузі знань.

Основні напрямки досліджень метафор:

- *Когнітивний підхід*: Цей напрямок досліджує, як метафори концептуалізуються та обробляються в нашому мозку. Дослідники вивчають, які нейронні механізми задіяні в метафоричному мисленні, як метафори впливають на категоризацію та прийняття рішень, а також як вони допомагають нам розуміти абстрактні поняття. [3].
- *Лінгвістичний підхід*: Цей напрямок досліджує мовні аспекти метафор, такі як їх типи, структуру, семантику та прагматичні функції. Дослідники вивчають, як метафори використовуються в різних жанрах мовлення, як вони впливають на значення та інтерпретацію тексту, а також як вони відбивають культурні особливості.
- *Психологічний підхід*: Цей напрямок досліджує психологічні аспекти метафор, такі як їх вплив на емоції, пам'ять, уяву та творче мислення. Дослідники вивчають, як метафори допомагають нам краще розуміти та запам'ятовувати

інформацію, як вони стимулюють творчість та як вони використовуються в психотерапії та інших сферах.

- **Культурологічний підхід:** Цей напрямок досліджує зв'язок метафор з культурою. Дослідники вивчають, як метафори відображають цінності, вірування та світогляд різних культур, як вони використовуються в ритуалах, міфах та фольклорі, а також як вони впливають на міжкультурну комунікацію.

Метафора є фокусом уваги сучасних лінгвістів та когнітивістів. Зокрема, Д. Лейкофф та М. Джонсон запропонували теорію концептуальної метафори, яка стверджує, що метафори ґрунтуються на нашому досвіді взаємодії з фізичним світом. [6]. Дослідники розрізняють два типи концептуальних метафор:

- *Онтологічні метафори:* проєктують наше розуміння фізичного світу на абстрактні поняття. Наприклад, метафора "час є простор" ґрунтується на нашому досвіді пересування в просторі.

- *Іміджеві метафори:* проєктують сенсорний досвід на абстрактні поняття. Наприклад, метафора "ідея є їжа" ґрунтується на нашому досвіді вживання їжі.

Е. Рош досліджувала роль метафор у категоризації та класифікації понять. Її дослідження показали, що:

- Метафори часто використовуються для категоризації абстрактних понять.

- Різні типи метафор використовуються для категоризації різних типів абстрактних понять.

- Метафори можуть впливати на те, як ми розуміємо та інтерпретуємо світ. [7].

Ж. Гаус та К. Стіл вивчали когнітивні механізми, що лежать в основі метафоричного розуміння та вживання. Вчені виявили, що існує низка когнітивних процесів, які задіяні в метафоричному мисленні. Ці процеси включають активацію буквального та метафоричного значень слів, порівняння та зіставлення цих значень, та інференціювання нового значення. Метафоричне мислення є складним когнітивним процесом, який ґрунтується на ряді різних когнітивних здібностей. [8].

Л. Гатті досліджувала роль метафор у мові та думці, а також їх вплив на емоції та поведінку. Основні напрямки її досліджень:

- Вплив метафор на емоції: Гатті стверджує, що метафори можуть активувати емоції, впливаючи на те, як ми сприймаємо та оцінюємо ситуації. Наприклад, метафора "любовь є вогонь" може активувати емоції збудження та пристрасті.
- Вплив метафор на поведінку: Гатті досліджувала, як метафори можуть впливати на нашу поведінку. Наприклад, метафора "час є гроші" може спонукати людей бути більш ошадливими.
- Метафори та концептуалізація емоцій: Гатті також досліджувала, як метафори допомагають нам концептуалізувати та розуміти емоції. Наприклад, метафора "я розбитий горем" допомагає нам зрозуміти фізичні відчуття, пов'язані з сумом та втратою. [9].

Дослідження метафор має багато практичних застосувань:

- Розуміння мови та комунікації: Дослідження метафор допомагає нам краще розуміти, як люди спілкуються один з одним, як вони передають інформацію та впливають один на одного.
- Вивчення когнітивних процесів: Дослідження метафор допомагає нам краще зрозуміти, як наш мозок працює, як ми категоризуємо інформацію, приймаємо рішення та використовуємо уяву.
- Розвиток штучного інтелекту: Дослідження метафор допомагає вченим створювати штучний інтелект, здатний розуміти та використовувати метафори. Це може допомогти покращити взаємодію між людьми та машинами, зробити спілкування з комп'ютерами більш природним та ефективним.
- Навчання та освіта: Дослідження метафор допомагає розробити більш ефективні методи навчання та освіти. Метафори можуть бути потужним інструментом для пояснення складних понять, підвищення мотивації та покращення розуміння та запам'ятовування матеріалу.
- Лінгвістична діагностика та терапія: Дослідження метафор може допомогти лікарям діагностувати певні порушення мови та когнітивних функцій. Аналіз того, як людина використовує та розуміє метафори, може бути корисним інструментом для діагностики таких захворювань, як аутизм, афазія та деменція.

Метафори також можуть використовуватися в терапії для покращення мовних навичок та когнітивних функцій.

- Літературний аналіз: Дослідження метафор є важливим інструментом для літературного аналізу. Вивчаючи метафори, які письменники використовують у своїх творах, ми можемо краще зрозуміти їхній задум, стиль письма та культурний контекст їхньої роботи.

1.2 Труднощі перекладу метафор

Глобалізація та міжкультурна комунікація суттєво впливають на процес перекладу. Використовуються нові методи та теорії перекладу, а перекладачі стикаються з викликами, пов'язаними з перекладом метафор у контексті різних культурних систем та мовних особливостей.

Існує декілька класифікацій методів перекладу метафор, які ґрунтуються на різних критеріях.

За рівнем еквівалентності:

Дослівний переклад: Переклад метафори без будь-яких змін.

Англійська: "A change of heart" (Зміна серця)

Українська: "Зміна серця" (Прямий переклад) [11, с. 257].

Калька: Цей метод перекладу метафор полягає у буквальному перенесенні структури та окремих елементів англійської метафори в українську мову з адаптацією морфологічних та синтаксичних форм до норм української мови. Його перевагами є зберігання образності та емоційного впливу метафори оригіналу, а також може бути корисним для вивчення нових слів та виразів. Його недоліками є те, що не завжди зрозуміла для носіїв української мови, адже може звучати штучно. Не підходить для культурно специфічних метафор та може призвести до втрати деяких смислових відтінків.

Англійська: *All roads lead to Rome* .

Українська: Всі дороги ведуть до Риму. [21].

Еквівалент: Переклад метафори на іншу метафору з подібним значенням.

Англійська: "*A storm in a teacup*" (Буря в склянці води)

Українська: "Галас на пустому місці" (Еквівалент) [13, с. 496].

Адаптація: Зміна метафори для кращого розуміння читачем цільової культури.

Англійська: "*A rolling stone gathers no moss*" (Котиться камінь мохом не обросте).

Українська: "Хто сидить на місці, той нічого не має" (Адаптація) [14, с. 85].

Опис: Переклад метафори за допомогою описового виразу.

Англійська: "*A nightingale's song*" (Соловейко співає)

Українська: "Соловейко ллє пісні" (Опис) [15, с. 6].

Компенсація: Передача значення метафори іншими засобами, якщо її неможливо перекласти дослівно.

Англійська: *To kick the bucket* (Віддати Богу душу)

Українська: Померти (Компенсація значення метафори більш нейтральним виразом) [12, с. 172].

Перекладацькі трансформації, які застосовуються до перекладу метафор:

Конкретизація: Цей метод перекладу полягає у заміні метафори більш конкретним виразом, який описує те ж саме явище. Його перевагами є забезпечення чіткого та зрозумілого пояснення значення метафори. Корисний для перекладу складних або незрозумілих метафор.

Його недоліками є те, що може втрачати образність та емоційний вплив метафори. Не завжди підходить для контексту, де важлива саме образність.

Англійська: *To break a leg* (Бажаю удачі!)

Українська (конкретизація): *Щоб все вдалося!* [22].

Генералізація: Цей спосіб використовується зворотно до конкретизації, коли абстрактна метафора замінюється більш загальним висловом. Його перевагами є те, що може бути корисним для перекладу культурно специфічних метафор. Зберігає образність та емоційний вплив метафори. Його недоліками є те, що може бути незрозумілим для носіїв української мови, якщо використовується занадто загальний вираз. Може втрачати деякі смислові відтінки метафори.

Англійська: *A bird in the hand is worth two in the bush* (Пташка в руці варта двох у кущі).

Українська (генералізація): *Краще мати те, що маєш, аніж ризикувати втратити*. [16].

Комбінований переклад: Цей метод перекладу полягає у використанні комбінації різних методів перекладу, щоб максимально точно та емоційно передати значення метафори. Забезпечує чітке, зрозуміле та емоційно впливове пояснення значення метафори, корисний для перекладу складних або незрозумілих метафор. Його недоліками є те, що може бути складним та потребувати більше часу для перекладу.

Англійська: *It's raining cats and dogs*.

Українська: *Льє як з відра* [22].

Вилучення: Видалення метафори, якщо її неможливо адекватно перекласти або вона може бути образливою в цільовій культурі. Цей метод використовується як крайній захід, коли інші методи перекладу неможливі або недоцільні. [10].

Вибір методу перекладу залежить від багатьох факторів, включаючи тип тексту, мету перекладу та цільову аудиторію.

За типом тексту, де вживається метафора:

Художній переклад:

Англійська: *A stitch in time saves nine* (Вчасно зроблений стібок рятує дев'ять).

Український переклад: *Краще попередити, ніж потім шкодувати* (прислів'я) [16].

Науково-технічний переклад:

Англійська: *The world is your oyster* (Світ - це твоя устриця).

Український переклад: *Перед вами відкриваються безмежні можливості* (переклад з опису нового програмного забезпечення) [19].

Юридичний переклад:

Англійська: *All that glitters is not gold* (Не все те золото, що блищить).

Український переклад: Необхідно ретельно перевірити всі факти, перш ніж приймати рішення (переклад з судового вироку) [18, Стаття 128].

Медичний переклад:

Англійська: *To beat around the bush* (Ходити навколо та навколо).

Український переклад: Лікарю важливо чітко та зрозуміло пояснювати пацієнту діагноз та план лікування (переклад з етичного кодексу лікаря) [17, пункт 3.3].

За метою перекладу:

Інформаційний переклад: націлений на точне та об'єктивне передавання сенсу метафори без емоційного забарвлення. Цей тип перекладу використовується, коли важливо максимально зберегти всі нюанси та деталі метафори, наприклад, при перекладі наукових статей, медичних енциклопедій чи технічної документації.

Англійська: *To beat around the bush* (Ходити навколо та навколо).

Український переклад: Важливо чітко та лаконічно формулювати медичні рекомендації, щоб пацієнт міг їх зрозуміти та виконати. (переклад з етичного кодексу медсестри) [17].

Комунікативний переклад: ставить за мету зробити значення метафори зрозумілим для цільової аудиторії, враховуючи її культурний контекст та емоційний стан. Цей тип перекладу використовується в маркетингових текстах, художній літературі, політичних промовах та інших сферах, де важливо не лише передати інформацію, але й емоційно вплинути на аудиторію.

Англійська: *A stitch in time saves nine* (Вчасно зроблений стібок рятує дев'ять).

Український переклад: Не зволікай з лікуванням, адже чим раніше ти звернешся до лікаря, тим швидше одужаєш. (переклад з розмови з людиною, яка має проблеми зі здоров'ям) [11].

Фаховий переклад: концентрується на точному та адекватному перекладі метафори в рамках професійної сфери, використовуючи відповідну термінологію. Цей тип перекладу використовується в юридичних документах,

медичних звітах, технічних проектах та інших текстах, де важливо дотримуватися стилістичних та термінологічних норм професії.

Англійська: *The elephant in the room* (Слон у кімнаті) (метафора для невисловленої, але очевидної проблеми),

Український переклад: Необхідно відкрито обговорити цю проблему з усіма членами команди, адже приховування лише погіршує ситуацію. (переклад з протоколу лікарської комісії) [17].

Англійська: *To think outside the box* (Думати нестандартно).

Український переклад: Потрібно шукати нові підходи до діагностики та лікування цього захворювання, адже традиційні методи не завжди дають бажаний результат. (переклад з наукової статті про дослідження нових методів лікування) [17].

Переклад метафор з англійської мови на українську має свої особливості, пов'язані з відмінностями в лексиці, граматиці та культурному контексті.

Лексичні особливості вихідної мови та мови перекладу обумовлюють те, що деякі метафори мають прямі еквіваленти, а для інших не існує прямих еквівалентів, тому перекладач має шукати контекстуальні еквіваленти, які максимально точно передають значення та емоційний заряд метафори.

Перекладач має брати до уваги також граматичні особливості двох мов. Перекладач має зберегти структуру метафори при перекладі за можливості, тобто порядок слів, граматичні форми та інші граматичні елементи, а також використовувати ті ж фігури мови, що й в оригінальній метафорі, наприклад, порівняння, епітети.

Знання культурного контексту як мови оригіналу, так і мови перекладу відіграє важливу роль при перекладі метафор. Перекладач має знати культурний контекст, в якому використовується метафора, щоб правильно її інтерпретувати та перекласти. При перекладі метафор, які ґрунтуються на культурних особливостях, їх потрібно адаптувати до культурного контексту кінцевої аудиторії перекладу, щоб вони були зрозумілими для неї.

Важливо звернути увагу на такі аспекти культурного контексту як :

- *Національні традиції та цінності*: Метафори, фразеологізми та інші мовні одиниці можуть бути пов'язані з певними історичними подіями, релігійними віруваннями або фольклорними мотивами, які не мають аналогів в іншій культурі.

- *Соціальні норми та етикет*: Деякі вислови або теми можуть вважатися образливими або неприйнятними в певній культурі.

- *Мовні особливості*: Різні мови мають різні системи метафоризації та фразеології, що може ускладнювати прямий переклад.

Переклад метафор є одним з найскладніших завдань, тому що він базується на культурних особливостях та абстрактному мисленні.

Таким чином, при перекладі метафор вибір способу перекладу метафори залежить від:

- Контексту, в якому вживається метафора.
- Культурних особливостей мови перекладу.
- Стилiстичного забарвлення тексту.
- Мети перекладу.

До головних навичок перекладача належить:

- Розуміння сенсу та емоційного заряду метафори в мові оригіналу. Щоб мати здібність більш точно створити переклад, передавши основні емоції та ідею.
- Аналіз культурного контексту, в якому використовується метафора, дозволяє перекладачу зрозуміти, на які культурні асоціації, фольклорні мотиви або історичні події ґрунтується метафора. Це дає можливість знайти в мові перекладу відповідники, які б несли в собі подібні асоціації та були зрозумілими для цільової аудиторії.
- Виявлення вдалих відповідників у мові перекладу. Перекладач повинен володіти знанням мовних нюансів, синонімів, фразеології та інших мовних засобів, щоб знайти в мові перекладу слова та вирази, які б максимально точно передавали зміст та емоційний заряд метафори.
- Врахування можливостей розбіжності в культурних асоціаціях. Звернення уваги до цих розбіжностей, допомагає перекладачу уникнути казусів, які можуть

виникнути через те, що певний вислів вважається смішним або доречним в одній культурі, може бути образливим або незрозумілим в іншій.

Набуття цих навичок дозволяє перекладачу зробити переклад максимально правильним, адекватним та зрозумілим для цільової аудиторії.

РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПЕРЕКЛАДУ МЕТАФОР УКРАЇНСЬКОЮ В ІСТОРИЧНИХ АНГЛОМОВНИХ РОМАНАХ

2.1. Лексичні трансформації

Англійська: "*A web of deceit*"

Український переклад: - "Павутина брехні" [23]. – описує складну мережу брехні та інтриг.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо спостерігати, що було використано **калькування**, оскільки слово "web" перекладено дослівно як "павутина". Також **диференціація**: збережена загальна смислова структура метафори, але вона стала більш конкретною за рахунок використання слова "брехня" у перекладі "deceit", оскільки існує ще один переклад як "обман".

Англійська: "*A feather in one's cap*"

Український переклад: - "Перо в капелюсі" [23]. – описує досягнення або перемогу, якою можна пишатися.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки у перекладу метафори відбулося транскодування одиниці оригіналу за формою і змістом, що відповідає одному зі словникових значень "feather" - "Перо". Також була використана **диференціація**: "cap" як "капелюх", а ми також маємо переклад як "кепка".

Англійська: "*A cold shoulder*"

Український переклад: - "Холодне плече" [23]. – описує байдужість або відстороненість до когось.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки у перекладу метафори відбулася

передача одиниці оригіналу за формою і змістом, що відповідає одному зі словникових значень "cold" - "Холодний", "shoulder" - "плече".

Англійська: "*A storm in a teacup*".

Український переклад: - "Буря в склянці води" [23]. – описує великий шум і галас через незначну проблему.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **калькування**: "storm" як "буря", перенесення значення слова на основі його формальної подібності. Також "teacup" як "склянці води" з **диференціація** (перенесення значення слова з уточненням його значення)

Англійська: "*A wolf in sheep's clothing*".

Український переклад: - "Вовк у овечій шкірі" [23]. – описує лицеміра, який приховує свої злісні наміри під доброю маскою.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки у перекладу метафори відбулася передача одиниці оригіналу за формою і змістом, що відповідає одному зі словникових значень "Wolf" як "Вовк". Можемо бачити тут перестановку членів речення "sheep's clothing" як "овеча шкіра". Також була використана **диференціація**: "clothing" як "шкіра".

Англійська: "*A crown of thorns*".

Український переклад: "Терновий вінок" [23]. – метафора описує страждання Брана Старка, який був поштовхнутий з вежі і став калікою. Терновий вінок символізує його біль та фізичну немічність.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **модуляцію**, в МО "A crown" в МП "вінок", через те що ми маємо ще один переклад як "корона". Також тут була застосована **транспозиція** в "A crown of thorns" як "Терновий вінок"

Англійська: "*A heart of gold*".

Український переклад: "Серце з золота" (Джон Сноу) [23].
Ця метафора описує Джона Сноу, який, незважаючи на своє походження та складні обставини, залишається добрим, чесним та співчутливим. Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано калькування, оскільки слово " heart " перекладено дослівно як " Серце ", а " of gold " як "з золота"

Англійська: *"A face like a book"*

Український переклад: "Обличчя, як книга" (Еддард Старк) [23]. – ця метафора описує Еддарда Старка, чиї емоції та думки легко читаються на обличчі, адже він щирий та відкритий.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі "A face like a book" як "Обличчя, як книга". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: *"A back like a mountain"*

Український переклад: "Спина, як гора" (Бенджен Старк) [23]. – ця метафора описує Бенджена Старка, який володіє витривалістю та стійкістю, що роблять його надійним захисником.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі "A back like a mountain" як "Спина, як гора". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: *"A neck like a tower"* .

Український переклад: "Шия, як вежа" (Великий Джон Амбер) [23]. – ця метафора описує Великого Джона Амбера, який володіє величчю та хоробрістю, що роблять його шанованим вождем.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " A neck like a tower " як " Шия, як вежа ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*Hair like silk*"

Український переклад: "Волосся, блискуче, як шовк" (Лісанна Мормонт) [23]. – ця метафора описує Лісанну Мормонт, чиє волосся сяє красою та ніжністю, що контрастує з її жорстким характером.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " Hair like silk " як " Волосся, блискуче, як шовк ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці. Також було використане додавання, в МП з'явилося " блискуче ", навідміну від МО де у нас немає цього слова.

Англійська: "*To keep one's head above water*" .

Український переклад: "Триматися на плаву" [23]. – означає виживати в складній ситуації.

Із лексико-семантичних трансформації можемо бачити що була використана **модуляція** "To keep one's head above water" як "Триматися на плаву". заміна словникового еквівалента контекстуальним, який є логічно пов'язаним із вихідним словом.

Англійська: "*To make hay while the sun shines*" .

Український переклад: "Кувати залізо, поки гаряче" [23]. (Повторюється для ефекту. Означає використовувати можливості, поки вони є).

Із лексико-семантичних трансформації можемо бачити що була використана **модуляція** "To make hay while the sun shines" як "Кувати залізо, поки гаряче", адже в українському перекладі використовується інша образність "кувати залізо", "гаряче", яка має схоже значення, але не є буквральним перекладом англійської образності "збирати сіно", "сонце".

Англійська: *"To bite the bullet"*

Український переклад: "Взяти себе в руки" [23]. – означає зробити щось неприємне, але необхідне.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі фразеологічна калька. "Взяти себе в руки" є фразеологічною калькою англійського "To bite the bullet". Англійською "To bite the bullet" буквально означає "кусати кулю", що символізує мужність і стійкість у складних ситуаціях. Українською "Взяти себе в руки" більш фокусується на самоконтролі та рішучості.

Англійська: *"A burden on one's shoulders"*.

Український переклад: "Тягар на плечах" [23]. – описує щось важке та неприємне, що потрібно нести.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки український переклад "Тягар на плечах" є калькою англійського "A burden on one's shoulders".

Англійська: *"A lion in winter"*

Український переклад: "Лев узимку"[23]. – ця метафора описує колишнього могутнього лідера, чия сила згасає. Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки український переклад "A lion in winter" як "Лев узимку"

Англійська: *"A nest of vipers"*

Український переклад: "Гніздо гадюк"[23]. – ця метафора описує місце, де збираються небезпечні та підступні люди.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки слово " nest " перекладено дослівно як " Гніздо ", а " of vipers " як " гадюк "

Англійська: *"A storm is brewing"* .

Український переклад: "Насувається буря"[23]. – ця метафора описує наближення конфлікту або небезпеки. У цій метафорі можемо спостерігати наявність **калькування**: " storm " як " буря ", перенесення значення слова на основі його формальної подібності. А також маємо **транспозицію** словосполучення, "A storm is brewing", прямий переклад " Буря насувається ", на МП "Насувається буря"

Англійська: "*A memory is a flickering candle*" .

Український переклад: "Пам'ять - тремтлива свічка"[23]. – ця метафора описує, як спогади можуть бути неточними та згасати з часом. У цій метафорі спостерігаємо вживання **конкретизації**, " flickering " " тремтлива ", маємо ще один переклад як "мерехтіння". Також зміна частин мови, герундій " flickering " на прикметник " тремтлива ".

Англійська: "*To burn the midnight oil*" .

Український переклад: "Палити опівнічну оливу"[23]. – ця метафора описує роботу пізно вночі, коли джерелом світла була лампа на оливковій олії.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність калькування "To burn the midnight oil" як "Палити опівнічну оливу" з конкретизацією "oil" як "олива", маємо перший переклад як "олія".

Англійська: "*As white as snow*".

Український переклад: "Білий, як сніг"[23]. – ця метафора описує щось дуже біле, настільки ж біле, як сніг. У цій метафорі можемо спостерігати наявність фразеологічної кальки, при перекладі " As white as snow " як " Білий, як сніг ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As sweet as honey*"

Український переклад: "Солодкий, як мед"[23]. – ця метафора описує щось дуже солодке, настільки ж солодке, як мед. У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " As sweet as honey " як " Солодкий, як мед ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As bitter as poison*".

Український переклад: "Гіркий, як отрута"[23]. – ця метафора описує щось дуже гірке, настільки ж гірке, як отрута. У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " As bitter as poison " як " Гіркий, як отрута ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As clear as crystal*".

Український переклад: "Чистий, як кришталь"[23]. – ця метафора описує щось дуже чисте і прозоре, як кришталь. У цій метафорі можемо спостерігати наявність фразеологічної кальки, при перекладі " As clear as crystal " як " Чистий, як кришталь ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*A ray of hope*".

Український переклад: "Промінь надії"[23]. – ця метафора описує щось обнадійливе, як сонячний промінь, що пробивається крізь хмари.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки слово " ray " перекладено дослівно як " Промінь ", а " of hope " як " надії "

Англійська: "*As silent as the grave*".

Український переклад: "Тихий, як могила"[23]. – ця метафора описує щось дуже тихе, настільки ж тихе, як могила. У цій метафорі можемо спостерігати

наявність фразеологічної кальки, при перекладі " *As silent as the grave* " як " Тихий, як могила". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As slow as a snail*" .

Український переклад: "Повільний, як черепаха"[23]. – ця метафора описує щось дуже повільне, настільки ж повільне, як черепаха.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As slow as a snail* " як " Повільний, як черепаха ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As quick as a flash*"

Український переклад: "Швидкий, як блискавка"[23]. – ця метафора описує щось дуже швидке, настільки ж швидке, як блискавка. У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As quick as a flash* " як " Швидкий, як блискавка ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As strong as an ox*".

Український переклад: "Сильний, як віл"[23]. – ця метафора описує щось дуже сильне, настільки ж сильне, як віл.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As strong as an ox* " як " Сильний, як віл ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As weak as a kitten*".

Український переклад: "Слабкий, як кошеня"[23]. – ця метафора описує щось дуже слабе, настільки ж слабе, як кошеня.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As weak as a kitten* " як " Слабкий, як кошеня ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As beautiful as a flower*"

Український переклад: "Красивий, як квітка"[23]. – ця метафора описує щось дуже красиве, настільки ж красиве, як квітка.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As beautiful as a flower* " як " Красивий, як квітка ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*To have a heavy heart*".

Український переклад: "Мати важке серце"[23]. – ця метафора описує смуток чи журбу, які обтяжують людину.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки слово " *To have a heavy heart* " перекладено дослівно як " Мати важке серце ". З використанням конкретизації " *heavy* " як " важке ", маємо ще один переклад "тяжкий"

Англійська: "*To have cold feet*"

Український переклад: "Мати холодні ноги"[23]. – ця метафора описує страх або невпевненість перед чимось, що буквально проявляється холодними ступнями.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькування**, оскільки слово " *To have cold feet* " перекладено дослівно як " Мати холодні ноги ".

Англійська: "*To lose one's head*".

Український переклад: "Втратити голову"[23]. – ця метафора описує стан, коли хтось діє необдуманно під впливом сильних емоцій, нібито втративши голову. Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькивання**, оскільки слово " To lose one's head " перекладено дослівно як " Втратити голову ".

Англійська: "*To see red*" .

Український переклад: "Бачити червоне"[23]. – ця метафора описує стан крайнього гніву, коли перед очима все стає червоним.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **калькивання** " To see red " як " Бачити червоне ".

Англійська: "*A heart of stone*".

Український переклад: "Серце з каменю"[23]. – ця метафора описує когось байдужого та незворушливого, адже камінь не має емоцій. Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькивання**, оскільки слово " heart " перекладено дослівно як " Серце ", а " of stone " як " каменю ".

Англійська: "*A sea of troubles*".

Український переклад: "Море клопотів"[23]. – ця метафора описує велику кількість проблем, які насуваються, як велике море.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **калькивання**, оскільки слово " sea " перекладено дослівно як " Море ". З використанням конкретизації " troubles " як " клопоти", маємо ще один переклад "проблеми".

Англійська: "*As sharp as a sword*".

Український переклад: "Гострий, як меч"[23]. – ця метафора описує щось дуже гостре, настільки ж гостре, як меч.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність фразеологічної кальки, при перекладі " *As sharp as a sword* " як " Гострий, як меч ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*As deep as the sea*".

Український переклад: "Глибокий, як море"[23]. – ця метафора описує щось дуже глибоке, настільки ж глибоке, як море.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **фразеологічної кальки**, при перекладі " *As deep as the sea* " як " Глибокий, як море ". Було використано словниковий відповідник іншомовної фразеологічної одиниці.

Англійська: "*To drown one's sorrows*".

Український переклад: "Топити своє горе"[23]. – ця метафора описується спробою забути про проблеми за допомогою алкоголю або інших способів, нібито потопаючи їх.

Із лексико-семантичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано калькування, оскільки український переклад " Топити своє горе " є калькою англійського " *To drown one's sorrows* ".

Отже, лексико-семантичні перекладацькі трансформації представлені таким чином: калькування (24%); калькування з диференціацією (12%); конкретизація (4%); фразеологічна калька (32%); модуляція (4%).

2.2. Граматичні трансформації

Англійська: "*A castle in the sky*".

Український переклад: - "Повітряний замок" [23]. – описує мрію, що навряд чи здійсниться.

Із граматичних трансформації ми одразу бачимо **зміну порядку слів** "A castle in the sky" як "Повітряний замок". У нас був іменник "sky", який при перекладі став прикметником "повітряний".

Англійська: "*A river of tears*".

Український переклад: "Море сліз" (Ар'я Старк) [23]. – ця метафора описує горе Ар'ї Старк, яка втратила багатьох близьких людей і змушена жити в постійному страху та небезпеці.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **зміни частини мови** іменника "river" на іменник "море" зі збереженням граматичної структури.

Англійська: "*A wall of silence*".

Український переклад: "Стіна мовчання" [23]. – описує повну відсутність спілкування.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **заміни частини мови** "silence" як "мовчання", маємо ще переклад як "тиша".

Англійська: "*To turn a blind eye*".

Український переклад: "Закрити очі" [23]. – означає навмисно ігнорувати щось.

Із граматичних трансформації у цій метафорі можемо спостерігати наявність **заміни частини мови** прикметника "blind" як "сліпий" на "очі".

Англійська: "*To break the ice*".

Український переклад: "Зламати лід"[23]. – ця метафора описує початок розмови або подолання соціальної дистанції, нібито розбиваючи лід між людьми.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **вилучення** "the" на МП.

Отже, граматичні перекладацькі трансформації представлені таким чином: транспозиція (10%); зміна частин мови (6%); вилучення (2%).

2.3. Лексико - граматичні трансформації

Англійська: *"To cross a bridge when you come to it"*.

Український переклад: "Зосередимося на тому, що є зараз, а не на тому, що може бути." [23]. – означає не турбуватися про майбутнє, а вирішувати проблеми, коли вони виникають.

Із лексико-граматичних трансформації ми можемо тут спостерігати що було використано **описовий переклад**. Заміна виразу описовим методом, щоб краще пояснити його значення.

Англійська: *"To kick the bucket"* .

Український переклад: "Дати дуба" [23]. – грубий вислів, що означає «померти».

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **цілісного переосмислення** "To kick the bucket" як "дати дуба". Відбулося вираження смислу сказаного однією мовою засобами іншої, які не є ані словниковими, ані контекстуальними відповідниками окремих слів

Англійська: *"To lend an ear"*.

Український переклад: "Послухати" [23]. – означає звернути увагу на когось.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **цілісного перетворення**, адже англійське словосполучення "to lend an ear", буквально "позичити вухо" на МП "послухати".

Англійська: *"To see the light of day"*.

Український переклад: - " Стати відомим" [23]. – означає бути визволеним або звільненим.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність **цілісного перетворення**, через те що в МО ми маємо "To see the light of day" в МП маємо " Стати відомим". Тут була застосована Передача загального сенсу висловлювання або тексту іншими засобами, без збереження його буквальної структури.

Англійська: *"To see through someone"*.

Український переклад: "Бачити когось наскрізь"[23]. – ця метафора означає здатність розуміти справжні думки та наміри людини.

У цій метафорі можемо спостерігати наявність транспозиції словосполучення, " through someone ", прямий переклад " через когось ", на МП " когось наскрізь ".

Отже, серед лексико-граматичних перекладацьких трансформацій було застосовано: описовий переклад (2%) та цілісне перетворення(6%).

ВИСНОВКИ

У цій курсовій роботі досліджувалися складнощі перекладу метафор українською мовою в контексті сучасних англomовних історичних художніх романів.

Було доведено, що переклад метафор – це складне завдання, яке потребує глибокого розуміння не лише мови, але й історичного та культурного контексту. Історичні та культурні чинники суттєво впливають на вибір перекладацької стратегії. Перекладач може використовувати різні трансформації для перекладу метафор, зокрема лексичні, граматичні, лексико-граматичні та переклад за допомогою еквівалентів. Вибір перекладацької стратегії залежить від конкретної метафори, контексту, в якому вона вживається, та мети перекладу.

В ході дослідження було виявлено низку труднощів, з якими стикаються перекладачі при перекладі метафор, оскільки не завжди можна знайти точний еквівалент метафори в іншій мові (лексичні труднощі), структура речення може відрізнитися в різних мовах, що може ускладнити переклад метафори (граматичні труднощі), метафора може мати різне значення в різних культурах, що може призвести до непорозумінь (культурні нюанси), метафора може бути пов'язана з певними історичними подіями або поняттями, які не існують в іншій культурі (історичний контекст).

Результати дослідження показали, що при перекладі українською мовою метафор англomовного художнього дискурсу найбільш розповсюдженим є використання лексико-семантичних перекладацьких трансформацій, зокрема фразеологічної кальки (32%), калькування (24%), та диференціації (12%). Граматичні (траспозиція (10%), заміна частини мови (6%)) та лексико-граматичні перекладацькі трансформації (цілісне перетворення (6%), вилучення (2%)) застосовуються значно рідше.

Отримані результати можуть бути корисними для перекладачів, дослідників перекладознавства та викладачів перекладу.

Подальші дослідження в цій галузі можуть бути зосереджені на порівняльному аналізі перекладу метафор у різних історичних романах, дослідженні впливу перекладу метафор на сприйняття тексту читачами, розробці нових методів та методик перекладу метафор.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Newmark P.. A Textbook of Translation. – Harlow. New York : Prentice-Hall International 2008. – 292 p
2. Великий тлумачний словник сучасної української мови В. Т. Бусел. – К.; ВТФ “Дерун”, Ірпінь. 2005. – 1440 с.
3. Кобиленко Н.К. Когнітивна лінгвістика. – Маріуполь: МДУ, 2013. 6-18
4. Lakoff G., Johnson M. Methods of studying metaphors, 1980. 202-231.
5. Gentner D. Experimental studies of metaphorical thinking. Language and Thought, 1981. 1-44.
6. Murphy G.J. Conceptual Metaphor. Stanford Encyclopedia of Philosophy. 2022. URL: <https://plato.stanford.edu/entries/metaphor/>
7. Lakoff G., Johnson M. Categories and prototypes. Cambridge University Press, 1982. URL: https://commonweb.unifr.ch/artsdean/pub/gestens/f/as/files/4610/9778_083247.pdf
8. Steen G. The Cognitive Mechanisms of Metaphorical Understanding. Cognitive Science, 2022. 1006-1035. URL: <https://link.springer.com/article/10.1007/s13194-022-00479-5>
9. Sauciuc G.-A. The Role of Metaphor in the Structuring of Emotion Concepts, 2009. The Role of Metaphor in the Structuring of Emotion Concepts. URL: https://www.researchgate.net/publication/311812152_The_Role_of_Metaphor_in_the_Structuring_of_Emotion_Concepts
10. Чернова Ю.В., Алієва Ф. кизи. Особливості перекладу метафор. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Філологія. Журналістика, 2022. Т. 33 (72), № 1. Ч.2. 125-129. URL: http://www.philol.vernadskyjournals.in.ua/journals/2022/1_2022/part_2/21.pdf
11. Остін Д. Гордість і упередження. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=8568>

12. Твен М. Гекльберрі Фінн. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=18>
13. Мітчелл М. Звіяні вітром. 2022. К.: Фоліо, 329.
14. Конан Дойл А. Пригоди Шерлока Холмса. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=751>
15. Бронте Ш. Джейн Ейр. URL: <https://www.ukrlib.com.ua/world/printit.php?tid=1310>
16. Прислів'я про МОБУ - Dovidka.biz.ua
17. Рада України. Етичний кодекс лікаря України. (від 27.09.2009).
18. Рада України. Конституція України. (від 28.06.1996 № 254к/96-ВР).
19. Михайленко В. До вивчення англійсько-української фразеології. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія, 2019, В. 2(42). 68-72.
20. Шекспір В. Веселі дружини Віндзора. Лондон, Англія.1602. Акт 5, сцена 5.
21. Graves R. I, Claudius. Penguin Classics, 2006. 416.
22. English idioms. URL: <https://www.theidioms.com>
23. Martin G.R.R. A feast for Crows: A Song of Ice and Fire: Book Four: 4. New York: Bantam, 2005. 784.

ДОДАТОК
ПРИКЛАДИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ
ПРИ ПЕРЕКЛАДІ МЕТАФОР

Вид трансформації	Англійський термін	Український термін
калькування	1. "A cold shoulder" 2. "A heart of gold" 3. "A burden on one's shoulders" 4. "A lion in winter" 5. "A nest of vipers" 6. "A storm is brewing" 7. "To burn the midnight oil" 8. "A ray of hope" 9. "To have cold feet" 10. "To lose one's head" 11. "To see red" 12. "A heart of stone" 13. "To drown one's sorrows"	"Холодне плече" "Серце з золота" "Тягар на плечах" "Лев узимку" "Гніздо гадюк" "Насувається буря" "Палити опівнічну оливу" "Промінь надії" "Мати холодні ноги" "Втратити голову" "Бачити червоне" "Серце з каменю" "Топити своє горе"
калькування з диференціацією	14. "a web of deceit" 15. "a feather in one's cap" 16. "a storm in a teacup" 17. "a wolf in sheep's clothing" 18. "to have a heavy heart" 19. "a sea of troubles"	"павутина брехні" "перо в капелюсі" "буря в склянці води" "вовк у овечій шкірі" "мати важке серце" "море клопотів"
Перестановка членів речення (транспозиція)	20. "A wolf in sheep's clothing" 21. "A crown of thorns"	"Вовк у овечій шкірі" "Терновий вінок" "Повітряний замок"

	22. "A castle in the sky"	
конкретизація	23. "A crown of thorns" 24. "A memory is a flickering candle"	"Терновий вінок" "Пам'ять - тремтлива свічка"
фразеологічна калька	25. "A face like a book" 26. "A back like a mountain" 27. "A neck like a tower" 28. "Hair like silk" 29. "To bite the bullet" 30. "As white as snow" 31. "As sweet as honey" 32. "As bitter as poison" 33. "As clear as crystal" 34. "As silent as the grave" 35. "As slow as a snail" 36. "As quick as a flash" 37. "As strong as an ox" 38. "As weak as a kitten" 39. "As beautiful as a flower" 40. "As sharp as a sword" 41. "As deep as the sea"	"Обличчя, як книга" "Спина, як гора" "Шия, як вежа" "Волосся, блискуче, як шовк" "Взяти себе в руки" "Білий, як сніг" "Солодкий, як мед" "Гіркий, як отрута" "Чистий, як кришталь" "Тихий, як могила" "Повільний, як черепаха" "Швидкий, як блискавка" "Сильний, як віл" "Слабкий, як кошеня" "Красивий, як квітка" "Гострий, як меч" "Глибокий, як море"
модуляція	42. "To keep one's head above water" 43. "To make hay while the sun shines"	"Триматися на плаву" "Кувати залізо, поки гаряче"
транспозиція	44. "A storm is brewing" 45. "To see through someone"	"Насувається буря" "Бачити когось наскрізь"

зміна частин мови	46. "A memory is a flickering candle" 47. "A river of tears" 48. "A wall of silence"	"Пам'ять - тремтлива свічка" "Море сліз" "Стіна мовчання"
цілісне перетворення	49. "To see the light of day" 50. "To kick the bucket" 51. "To lend an ear"	" Стати відомим" "Дати дуба" "Послухати"
описовий переклад	52. "To cross a bridge when you come to it"	"Зосередимося на тому, що є зараз, а не на тому, що може бути. "
Вилучення	53. "To break the ice"	"Зламати лід"

РЕЗЮМЕ

Курсова робота присвячена дослідженню перекладу українською мовою метафора в сучасному англомовному романі. Дослідження розглядає теоретичні аспекти вивчення метафор в лінгвістиці, основні труднощі перекладу метафор тощо. В результаті дослідження було виявлено основні лексичні, граматичні та лексико-граматичні перекладацькі трансформації, застосовані для перекладу метафор в художньому дискурсі.

Ключові слова: метафори, культурний контекст, перекладацькі трансформації, художній дискурс, історичні романи.